

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету менеджменту

(підпис) (ініціали та прізвище)
« _____ » _____ 202_

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТРАТЕГІЇ І ПРИНЦИПИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки магістра

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійних програм

«Менеджмент організацій»,

«Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»,

«Бізнес-адміністрування»,

«Логістика»

спеціальності D 3 Менеджмент

галузі знань D Бізнес, адміністрування та право

ВИКЛАДАЧ: І. Г. Шавкун, д-р філос.н., професор, професор кафедри ділової комунікації

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри ділової комунікації

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 202_ р.
Завідувач кафедри ділової комунікації

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

2025 рік



Викладач: . д-р філос.н., професор Шавкун Ірина Григорівна

E-mail: shavkun@znu.edu.ua

Телефон: (061)2894110

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Кафедра: ділової комунікації, 6 корпус, ауд. 409

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Стратегії і принципи сталого розвитку» є ознайомлення з концептуальними засадами сталого розвитку суспільства, набуття знань і світогляду, щодо стратегії сталого розвитку як на міжнародному, так і на національному та локальному рівнях, оволодіння вміннями вирішення завдань у різних галузях професійної, наукової, культурної та побутової сфер діяльності на основі вивчення концептуальних положень моделі сталого розвитку людства, стратегій розвитку цивілізації з метою збереження довкілля, можливостей забезпечення добробуту людини та підготовки суспільства до вирішення проблем, з якими воно зіткнеться в майбутньому.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Стратегії і принципи сталого розвитку» є:

- вивчення основних положень теорії та методології сталого розвитку соціальних систем;
- вивчення основних принципів, засобів, методів забезпечення безпеки та збереження здоров'я при взаємодії людини з різним середовищем проживання, у тому числі в умовах освітнього середовища;
- зрозуміння ролі соціального та екологічного факторів у сталому життєзабезпечуючому довгостроковому розвитку;
- набуття вмінь аналізу, політичних, економічних та соціальних процесів у контексті сталого розвитку.

Стратегії і принципи сталого розвитку як компонент освітньо-професійної програми підготовки відповідає таким програмним компетентностям:

- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність до управління організацією та її розвитком;
- здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.

Стратегії і принципи сталого розвитку як компонент освітньо-професійної програми підготовки забезпечує такі програмні результати навчання (ПРН):

мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.



Дисципліна належить до циклу за вибором студента і знаходиться в логічному і змістовно-методичному взаємозв'язку з іншими частинами освітньо-професійної програми.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	За вибором студента	
Семестр	3 -й	3 -й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	12 год.	4 год.
Практичні заняття	12 год.	4 год.
Самостійна робота	66 год.	82 год.
Консультації	<i>вказати адресу розміщення розкладу проведення консультацій, формат проведення (очно/дистанційно)</i>	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16768	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

КОМПЕТЕНТНОСТІ/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
здатність до управління організацією та її розвитком; здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах,	словесні (лекція-дискусія, проблемна лекція), наочні (презентація): проблемно-пошукові та репродуктивні методи, індивідуальні та групові методи, імітаційні методи; словесні (лекція-дискусія, пояснення, робота з підручником); метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих	усне опитування, участь у дискусії, письмове опитування, тестування (питання з множинним вибором) підготовка презентацій, виконання письмових завдань; участь у дискусії, виконання письмових завдань (робота з джерелами, складання анотацій і реферування статей), розв'язання кейсу, самооцінювання, колегіальне оцінювання; індивідуальне завдання, підготовка презентації, виконання



враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.	ситуацій); метод кейсів; проблемно-пошуковий метод, метод формування пізнавального інтересу, практичні методи, логічні методи (індуктивні, дедуктивні);	письмових завдань (рецензування доробок колег), самооцінювання; усне опитування, участь у дискусії, виконання практичних робіт та індивідуальних завдань, підготовка презентацій, розв'язання кейсу, тестування (питання з множинним вибором).
---	--	---

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Концепція сталого розвитку: становлення, сутність та спрямованість

Сталий розвиток як концепція прагне гармонійного поєднання економічного зростання, соціальної справедливості та екологічної сталості. Глобальні виклики і способи їхнього вирішення. Ключові складові сталого розвитку. Етапи формування концепції сталого розвитку. Основні труднощі на шляху реалізації концепції сталого розвитку. Основні проблеми сталого розвитку в Україні.

Передумови появи концепції. Природні та антропогенні фактори виникнення нестійкості у біосфері. Наслідки впливу людини на біосферу. Усвідомлення глобального характеру екологічних проблем, перші глобальні моделі та міжнародні угоди в галузі довкілля та розвитку. Становлення біосферного мислення. Римський клуб Межі зростання. Всесвітня конференція ООН з навколишнього середовища (Стокгольм, 1972). Декларація засад. Концепція екорозвиток. Створення ЮНЕП. Комісія Брундтланд з навколишнього середовища та розвитку. Доповідь "Наше спільне майбутнє", необхідність пошуку нової моделі розвитку цивілізації. Всесвітня конференція ООН з навколишнього середовища та розвитку - визнання концепції (1992). Всесвітній саміт із сталого розвитку (Йоханнесбург, ПАР, 2002), проблема бідності та нееквівалентності розподілу. Конференція ООН із сталого розвитку "Ріо+20" (2012). Підсумковий документ саміту «Майбутнє, яке ми хочемо». Основні цілі та завдання у галузі сталого розвитку на період 2015-2030 років. Матеріали Резолюції, ухваленої Генеральною Асамблеєю ООН 25 вересня 2015 року. Перетворення нашого світу: Порядок денний в області сталого розвитку на період до 2030 року.

Змістовий модуль 2. Цілі сталого розвитку

Millenium Development Goals (MDGs) – програма ООН на 2000-2030. Подолання бідності. Подолання голоду. Міцне здоров'я та добробут. Якісна освіта. Гендерна рівність. Чиста вода та належні санітарні умови. Доступна та чиста енергія. Гідна праця та економічне зростання. Промисловість, інновації та інфраструктура. Зменшення нерівності. Сталий розвиток міст і громад. Відповідальне споживання та виробництво. Боротьба зі зміною клімату. 14. Збереження морських ресурсів. Збереження екосистем суші. Мир, справедливість та міцні інститути. Партнерство заради сталого розвитку:

Змістовий модуль 3. Основні принципи сталого розвитку

Засадові положення принципів сталого розвитку. Основні напрямки застосування принципів. Принцип потрійного результату (Triple Bottom Line). Інші принципи концепції сталого розвитку: довгострокова перспектива; соціальна справедливість; раціональне використання ресурсів; збереження біорозмаїття; інновації та технології; взаємодія та співробітництво; підвищення обізнаності та освіти.

Змістовий модуль 4. «Зелена» економіка як ключева концепція сталого розвитку

Зелена економіка як інструмент досягнення сталого розвитку. Принципи зеленої економіки: ефективне використання ресурсів, мінімізацію відходів, зниження викидів парникових газів, збереження та відновлення екосистем, соціальну інклюзивність та створення нових робочих місць,



а також економічне зростання на основі інновацій. Ключові аспекти зеленої економіки: зелені інвестиції; екологічний менеджмент; циркулярна економіка; соціальна відповідальність бізнесу. Переваги зеленої економіки: зменшення негативного впливу на навколишнє середовище; створення нових робочих місць; підвищення енергоефективності; покращення здоров'я населення; підвищення конкурентоспроможності економіки.

Змістовий модуль 5. Економічні теорії сталого розвитку

Закон ентропії Георгеску-Роген. "Буддійська економіка" Шумахера. «Економіка космічного корабля Земля» Боулдінг. Економіка сталого стану Г. Дейлі. Модель Віктора. Міжнародне суспільство екологічної економіки. Теорія Хікса-Ліндаля. Види капіталу. Критика концепції економічної стійкості. Стратегічний підхід М. Портера.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
Лекція 1	Концепція сталого розвитку: становлення, сутність та спрямованість	2	1	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 1	Концепція сталого розвитку: становлення, сутність та спрямованість	2		1 раз на 2 тижні
Самостійна робота	Концепція сталого розвитку: становлення, сутність та спрямованість	11	14	щотижня
Лекція 2	Становлення концепція сталого розвитку	2		1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 2	Становлення концепція сталого розвитку	2		1 раз на 2 тижні
Самостійна робота	Становлення концепція сталого розвитку	11		щотижня
Лекція 3	Цілі сталого розвитку	2	1	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 3	Цілі сталого розвитку	2	1	1 раз на 2 тижні
Самостійна робота	Цілі сталого розвитку	11	13	щотижня
Лекція 4	Основні принципи сталого розвитку	2	1	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 4	Основні принципи сталого розвитку	2	1	1 раз на 2 тижні
Самостійна робота	Основні принципи сталого розвитку	11	13	щотижня
Лекція 5	«Зелена» економіка як ключева концепція сталого розвитку	2	1	щотижня
Практичне заняття 5	«Зелена» економіка як ключева концепція сталого розвитку	2	1	щотижня
Самостійна робота	«Зелена» економіка як ключева концепція сталого розвитку	11	14	щотижня

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни



Лекція 6	Економічні теорії сталого розвитку	2		1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 6	Економічні теорії сталого розвитку	2	1	1 раз на 2 тижні
Самостійна робота	Економічні теорії сталого розвитку	11	14	щотижня
Разом		90	90	

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/роботи	Вид поточного контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Практичне заняття №1	Опитування, практичні завдання, ситуаційна задача Атестаційний тест 1	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=659293	8,5
Практичне заняття №2	Опитування, практичні завдання, ситуаційна задача Атестаційний тест 2	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=659261	8,5
Практичне заняття №3	Опитування, практичні завдання, ситуаційна задача Атестаційний тест 3	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=659262	8,5
Практичне заняття №4	Опитування, практичні завдання, ситуаційна задача Атестаційний тест 4	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=659338	8,5
Практичне заняття №5	Опитування, практичні завдання, ситуаційна задача	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	8
Практичне заняття №6	Опитування, практичні завдання, ситуаційна задача	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	8
	Індивідуальна робота	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	5*2
Усього поточний контроль				60
Підсумковий контроль				
Залік	Підсумковий тест	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=659300	30
	Захист індивідуальної роботи	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	5*2
Усього підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни



B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1. Стратегія сталого розвитку: Підручник / [В.М.Боголюбов, М.О. Клименко, Мельник Л.Г., О.О. Ракоїд]. За редакцією професора В.М.Боголюбова і. – К.: ВЦ НУБІПУ, 2019.
2. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти [Електронний ресурс]: Підручник / І.Л. Якименко, Л.П. Петрашко, Т.М. Димань, О.М. Салавор, Є.Б. Шаповалов, М.А. Галабурда, О.В. Ничик, О.В. Мартинюк. – К.: НУХТ, 2022. – 337 с. – 446 с.
3. Бриндзя І., Слободян Л., Цайтлер М., Кучманич Н. СТАЛИЙ РОЗВИТОК : навчальний посібник. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2021. 32 с.

Додаткова

1. Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30.09.2019. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
2. Організація об'єднаних націй в Україні / Цілі сталого розвитку. URL : <https://ukraine.un.org/uk/sdgs>.
3. Моніторинговий звіт «Цілі сталого розвитку. Україна. 2020». URL : <https://www.unicef.org/ukraine/reports/sustainable-development-goals-ukraine-2020-monitoring-report>

Інформаційні ресурси

Наукова електронна бібліотека : повнотекстова колекція літератури - наукові 16 видання, монографії, довідники, енциклопедії, словники, підручники, методичні посібники. URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe

Сталий розвиток для України. URL : <https://sd4ua.org/>

Sustainable Development Landmaks. <https://sdl.org.ua/>

Організація об'єднаних націй. Цілі сталого розвитку. URL : <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. У який спосіб і у які терміни здійснюється відпрацювання пропущених занять?

Політика академічної доброчесності

Які заходи перевірки на плагіат будуть вжиті викладачем? Які санкції будуть застосовані до здобувачів, що вдалися до списування, плагіату чи інших проявів недоброчесної поведінки? Проінформувати та надати приклади, як необхідно оформлювати цитування, посилаючись на авторів запозичених фото, ілюстрацій тощо.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти



ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2025-2026 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методiku проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса:
Гаряча лінія: Тел.

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни



НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):

<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:

<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>